

Lage prijzen op afzetmarkten

Voorstellen LTO Nederland

De Nederlandse land- en tuinbouw is innovatief en hoog productief. Zij heeft de gehele economische crisis bijgedragen aan economische stabiliteit en zelfs gezorgd voor exportgroei.

De koers van de land- en tuinbouw is gericht op een duurzame productie: 'Beter, met minder'. De samenwerking in ketenverband zal steeds sterker worden. Sterke ketens die in de verschillende sectoren ontstaan zijn beter in staat om duurzame meerwaarde, voor alle schakels in de keten, te creëren. De land- en tuinbouw, LTO Nederland en haar ketenpartners, pakt op dit terrein haar verantwoordelijkheid. Het overheidsbeleid zou deze ontwikkeling sterk moeten stimuleren.

Nu (augustus 2015) is er echter sprake van extreem lage prijzen in sectoren als de varkenshouderij en de zuivel. In andere sectoren als groente en fruit en bomen en vaste planten zijn er afzetproblemen op exportmarkten, met name Rusland. Om de sectoren te helpen de transitie naar ketens met duurzame meerwaarde te maken, vragen we van de overheid ondersteunende maatregelen.

1. Ruimte voor (nieuwe) afzetmarkten

LTO Nederland doet een dringend beroep op de Nederlandse overheid om samen met het bedrijfsleven exportmarkten te (her)openen. Het ministerie van EZ heeft hier in de afgelopen jaren, via de EU en via bilaterale contacten, veel goede inzet op gepleegd. Ten behoeve van de gehele Nederlandse land- en tuinbouw zijn exportmogelijkheden behouden én nieuwe gecreëerd.

Exportbeperkingen waar diverse sectoren mee te maken hebben, geven echter ook aan dat het van uitermate grote belang is om deze inzet verder op te voeren. Dat geldt voor bijvoorbeeld de afzet van boom- en sierteeltproducten in Rusland en de afzet van bijproducten uit de varkenshouderij in China.

2. Lastenverlichting

In de afgelopen jaren is de sector geconfronteerd met lastenverzwaring. Onder andere via de assurantiebelasting en de lasten op elektriciteit. In een aantal gevallen gaat het om lastenverzwaringen specifiek voor de land- en tuinbouw: brandstofbelasting (rode diesel) en keuringskosten.

LTO Nederland bepleit:

- In de Begroting 2016 moet ruimte zijn voor (fiscale) lastenverlichting voor boeren en tuinders. Een substantieel deel van de €280 mln. fiscale lastenverlichting voor het bedrijfsleven moet in de land- en tuinbouwsector neerdalen.
- Fiscale instrumenten die de gewenste ontwikkeling van de land- en tuinbouw stimuleren, maximaal ter beschikking te stellen voor de land- en tuinbouw (zoals Vamil/Mia)
- De lastenverzwaring door het afschaffen van rode diesel compenseren door het instellen van een fonds voor energiebesparende maatregelen in de land- en tuinbouw.
- Een level playing field in Europa voor keuringskosten. Terwijl in de meeste lidstaten de keuringskosten door de overheid worden gedragen, stijgen de retributies in Nederland (in 2014 €10 mln. extra bijdrage van de sector aan de NVWA taken).
- Bij de reorganisatie van de NVWA voorkomen dat de keuringskosten, door nog verder in te grijpen in de verantwoordelijkheidsverdeling tussen publiek-privaat, verder oplopen.
- Garantstellingsregelingen optimaal benutten en eventueel aan te passen (Garantstelling Landbouwondernemingen Werkkapitaal)
- Ondernemers moeten fiscaal kunnen reserveren voor calamiteiten.

3. Europees mededingingsbeleid

Binnen brede productieketens moeten afspraken gemaakt kunnen worden over kwaliteitseisen aan producten en over het aanbod van producten. Zie het advies van de WRR over 'Naar een voedselbeleid'

Initiatieven als de Kip van Morgen stranden uiteindelijk echter steeds op mededingingsregels. Het dominante denken dat gericht is op zo laag mogelijk kosten voor de consument moet worden doorbroken.

LTO Nederland bepleit dat:

- Bij crisissituaties in de markt, extreem lage prijzen, de mogelijkheden van het GLB worden benut om afspraken te kunnen maken over de aanbod van producten (art. 222)
- Afspraken in ketens, gericht op verduurzaming van de voedselproductie en faire verdeling van de marges, mogelijk moeten zijn. Dat vraagt om aanpassing van mededingingsregels en een fundamentele herbezinning op het uitgangspunt dat voedsel zo goedkoop mogelijk zijn.

4. Europees landbouwbeleid

In de afgelopen decennia zijn de instrumenten van de Europese Commissie, gericht op regulering van de prijzen, nagenoeg afgebroken. LTO bepleit dat:

- de instrumenten die nog wel bestaan (in beperkte mate interventie, opkoop, crisismaatregelen Rusland boycot) optimaal worden benut.
- zo snel mogelijk ideeën en concrete voorstellen uitgewerkt worden om crisisbeleid, c.q. opvangen van scherpe dalingen in productie en prijs, in de toekomst structureel onderdeel te laten zijn van het Europese landbouwbeleid.
- toeslagrechten in 2015 al in oktober worden uitbetaald
- superheffingsgelden ingezet worden ten behoeve van de melkveehouderij.